

**KRISTIAN
HOLST**
Telegramadresse KULLHOLST
Telefon: Nr. 82 og 219.

Hørstad Tidende

Nr. 60.

Onsdag 12. juni 1940.

54. årg.

KULL Store Norske Splittb.
Engelske
Polske
Smikull
Harpede KOKS og CINDERS.
Salt — Tenner — Is.
FRYSERI Små og Fisk.
Skibe for frakt og slepning.
Bertheus J. Nilsen A/s - Hørstad.
Tadr. Bertheus. - Dir. Hørstef.

Krigen i Nord-Norge er innstillet. Dermed er hele landet okkupert av tyskerne.

Kongen, kronprinsen og regjeringen er flyttet ut av landet, men de har ikke derved opgitt kampen for å gjenerobre Norges selvstendighet.

Over de nordnorske kring. K o h t - søndag - og denne med kastere leste utenriksminister deleise til det norske folk:

Jeg har et budskap til alle nordmenn fra konge og regjering. Stortinget uttalte i siste møte den 9. april at Norges regjering måtte holdes fri og uavhengig, under alle vilkår, om den sa for dette formål skulde måtte flytte utenlands. I overensstemmelse dermed blev det vedtatt i statsråd siste fredag, 7. juni, at konge, kronprins og regjering foreløbig skulde ta sitt sete utenfor Norge. Fra statsrådet blev det utsendt flg. opprop:

Til det norske folket!

Kongen og regjeringen har i dette øieblikk sett sig nødt til å flytte sitt sete og sitt virke utenfor landets grenser. Ved det brutale overfall som den tyske regjering uten varsel satte i verk, lyktes det for tysk hærmakt å sette sig fast i Norge og efter hvert legge den største del av landet under sig. De allierte regjeringer som var i krig med Tyskland, den britiske, den franske og den polske regjering, kom hoisinet Norge til hjelp med mannskap og med våben, og inntil nå har det vært mulig å bevare en del av landet for dets lovlige, nasjonale regjering. Men krigens hårde nødvendighet har tvunget de allierte regjeringer til å samle all sin styrke til kampen på andre fronter, og de har fullt bruk for alle sine folk og alt sitt materiell på disse frontene. Under disse vilkår er det

Opprop fra forsvarsschefen.

Dere har hørt kongen og regjeringens proklamasjon. Motstanden i Nord-Norge skal ophøre til gross for at vi idag stå ubeseiret her. Det er gjort for å spare denne landsdel for ytterligere ødeleggelse. Soldater, matroser og frivillige hjelpearbeidere i nord og syd: Dere har gjort godt og trofast arbeide, dere kan minnes med ære denne tiden. Takk alle sammen.

Norske kvinner og menn. Det første avsnitt i vår strid for friheten er forbi. Vi går en start tid i møte på i et hårt land. Men krigen fortsetter nu på andre fronter. Nordmenn er med i striden der. Den dag kommer da dere atter kan reise hodet. Vent på dagen, vent med ro og tillit. Gjør ikke noe uoverlagt som kan gi erobreren påskudd til repre-

salier. Glem ikke tiden da vi stred sammen med våben i hånd. Glem ikke dem som gav sitt liv i striden, eller dem som falt som uskyldige ofre for flyangrepene. Vi som har stått sammen i striden har lovet hverandre at vi ikke skal gi oss for vi alter kan heise vårt frie norske flagg, som frie kvinner og menn. Dette løfte vil bli holdt, kanskje ikke av mig, som nu regner med herefter å være i erobrerens makt, men de som fortsetter striden utenfor Norge, og dere som er unge vil innfri løftet når dagen kommer. Hold ut og hold sammen inntil dagen som dere har gjort det hittil. Vent og tro og huske det gamle ordet:

Vår Gud hann er så fast en borg.

Forsvarets overkommando, 8. juni 1940.

Otto Ruge,
forsvarsschef.

Nærmere detaljer om kampene i Ofotfjorden.

Moskva mener at Roma bløffer.

Moskva radio har behandlet krigssituasjonen og uttalt at et tysk overfall på England bare

Også Marseilles bombet.

EN TYSK flyvdeling har for første gang bombet Marseilles og jernbanen mellem Marseilles og Lyon.

umulig å holde kampen oppe her i landet mot en overmakt som den tyske. Vår forsvarsstyrke har kjempet med mot og tap- perhet i to måneder, men den mangler det nødvendige krigs- materiell, særlig ammunisjon og kampfly, og kan ikke lenger få det. Fortsatt kamp vilde bare føre til fullstendig ødeleg- gelse for de landsdeler som enda er frie. For tyskerne sparer i sin krigsførsel likeså lite de fredelige bygder og byer som de militære motstandskrefter. Forsvarets overkommando har derfor rådet kongen og regjeringen til foreløbig å opgi kam- pen innenlands, og kongen og regjeringen har funnet det sin plikt å følge dette råd. De flytter derfor nu ut av landet. Men de opgir ikke dermed kampen for å gjenvinne Norges selvstendighet. Tvert imot, de vil holde frem med den utenfor landets grenser. De har det faste håp at de tyske overfalls- menn snart skal bli tvunget til å gi fra seg sitt bytte, og at det norske folket sammen med andre folk som nu lider under tysk underkuelse, atter skal få sin rett og sin frihet.

Norges konge og Norges regjering vil i denne kampens tid være de frie talsmenn for det norske folks nasjonale krav. De vil, så langt som det er gjorlig, opprettholde det norske rikets selvstendige liv, således at ingen av de rettigheter som tilkommer en fri stat skal bli forspilt. Det vil være deres oppgave å verne om landets og folkets politiske rettsgrunnlag så vårt fedreland i seirens stund med myndighet kan tre frem og hevde sin nasjonale frihet. Det norske Stortings pre- sident står sammen med konge og regjering i denne kamp. Likeens chefene for hær og orlogsfleet. Og til stadfestelse på at regjeringen vil være en regjering for hele det norske folk, uten hensyn til gamle ~~partier~~, har den idag styrket sig ved utnevning av nye statsråder av ulike partier.

Vi takker alle som i denne tiden har gjort sin plikt mot fedrelandet og kjempet for dets frihet. Vi roper til dere alle: Hold ut i troskap mot vårt dyre fedreland.

Vi som sender dette ropet til dere i den stund vi er nødt til å forlate Norges grunn, vi er bestemte på å sette alle våre krefter, vårt liv og alt vi eier inn for Norges sak. Vi tror på at vi snart skal få komme tilbake til et fritt og selvstendig Norge, og vi håper vi skal kunne gjøre det med ære. Den tanken som skal være al vår gjerning der ute og som vi vet vi har sammen med alle som blir hjemme, den ligger i de ordene:

Leve Norge! Alt for Norge!

HAAKON REX. Johan Nygaardsvold.

Nye statsråder.

I samme statsråd, 7. juni, blev bankchef Arne Sundé og land-

bruksutsending, gårdbr. Anders Fjeldstad, utnevnt til stats- råder. Sundé tilhører som be- kjent venstre og Fjeldstad, bon- départiet. Av høire er fra for stortingsmann, major Sven Niel- sen medlem av

Da panserskibene NORGE og EIDSVOLD blev skutt i senk.

Ca. 300 mann omkom.

Norsk Telegrambyras utsendte medarbeider melder fra Narvik: Blandt de mange ting som det først i disse dager er bragt klar- het over når det gjelder begiven- hetene i Narvik er også detaljene i den kamp som gikk for sig mellom norske sjøstridskrefter og den store tyske flåteavdelingen som kom inn natt til 9. april og tok byen. Kampen blev kortva- rig. Det blev alt første dagen kjent at begge panserskibene «Norge» og «Eidsvold» var gatt tapt og et stort antall norske sjogutter med dem.

Marinekaptein Tuestad på «Norge» var en av dem som greiet å komme i sjøen i tide for skibet gikk ned, og blev red- det efter en svømmetur i det is- kalde vann. Senere har han sammen med de andre reddede, ødholdt sig i Narvik. Kapteinen har overfor N. T. B.s medarbei- der gitt en skildring av hending- ene slik de utviklet sig den dra- matiske natten.

VI HADDE gjort klart for enhver eventualitet alt ved 20-tiden man- dag kveld, forteller kapteinen. Alt om morgenen var vi blitt alarmer- ved meldingen om mineutlegningen. Men vi ventet jo ikke slike ting som de som senere inntraff. Ut på natten stakk «Eidsvold» til sjøs, mens vi blev liggende inne for å ha telefonkontakt, lengst mulig. Men så kom rapporten om den svære tyske flåtillet, og kl. 3 løste også vi fortøyingene og gikk ut til en stilling der vi mente at vi med fordel kunde ta imot fienden. Det var like ved malnkalen. Ikke før vår vi kommet på plass, så viste de tyske fartøier sig. De hadde da allerede senket «Eidsvold» ute ved Barney, men det fikk vi først rede på senere. Straks vi hadde fyrt av den første salven snudde de første tyskerne om og gikk i bue nord og østover. Vi beskjet dem hele tiden med våre 15 og 21 cm. kanoner. Ilden blev besvart, men uten at «Norges» blev truffet. Derimot rammet torpedoen både et tysk og et engelsk lasteskib som lå ved siden, og de sank. Så viok vi kunde bringe på det rene traf- fi vi med våre 21 cm.s kanoner den første tyske destroyeren, som efter hvad man kunde se fra land, sank rett ned. Full klarhet over denne episoden blir det neppe før krigen er over og alt det som ligger på Narviks havn kan bli tatt opp igjen. Snetykken var tett og sikthetsheten derefter. Helt sikkert er det til- fall at vi også traff en jager så kraftig at den blev kampdyktig, fortsetter kaptein Tuestad. Den blev rammet i pansertårnet og måtte bare komme sig vekk. Senere blev den liggende ved kalen i Nar- vik til den gikk ned sammen med de andre skibene under det store sjøslaget.

Kapteinen forteller så hvordan panserskibet «Norge» fikk sin endelige skjebne. Skibet blev truffet av en torpedo, først ak- terut under vannlinjen. Eksplo- sjonen var ganske svær. Dekks- plankene blev brutt opp og den store 21 cm.s kanonen blev vridd ut av stilling. Derefter kom så torpedo nummer to og traff midt- skibets ved maskinrummet. Der- med var skibets saga ute. På mindre enn ett minutt var det krenget over mot styrbord og gått rundt. Selv fikk jeg kastet mig ut fra broen i fullt utstyr med pels og støvler, forteller

(Fort. på 4. side).

kan gjennomføres ved hjelp av fallskjermtrooper, og det er en meget vanskelig oppgave, som man hadde liten tro på vilde kunne gjennomføres.

De aggressive uttalelser i itali- ensk presse om Italias inntreden i krigen, mente Meskva kring- kastet var bare bleff. Det er mange grunner til at Italia ikke kan gi sig ut på noe krigseven- yr, bl. a. økonomiske.

Barna og krigen.

Et par ganger har jeg under flyalarm vært i en liten privat patkjieller, skr. Bergljot Winds- vold i Finnmark Fremtid. En av gangene var den unge frue alene der med sine to små barn. Morens opptreden overfor de små under alarmtil- standen var helt imponerende. Den kan kanskje best betegnes ved at hun var «almindelig», det vil si opførte sig som vanlig. Det var om natten, og familien vår satt like i kjeleren uten at barna hadde fått mere enn det aller nødvendige på sig, men moren hadde tatt med barnas klar og et dem klær sig selv, hvorved de hadde tilførsel en lang stund. Hun var rolig, vennlig og bad en liten spøk engang iblandt, og med at hun var «almindelig», det vel. Hun sa til oss fremme- re, at begge foreldre gjorde hvad de kunde for at barnas nervesys- tem ikke skulde bli ødelagt.

Dette er selvfølgelig ikke noe enkeltstående tilfelle, men her er tallfåll en betydningsfull side ved denne tid. Hvad barna og vi alle kan komme til å måtte gjennom- leve, vet vi ikke, men noen red- selstilstand på forhånd tjener in- gen hensikt. At det riktige må være at vi på alle måter mest mulig oppfører oss som vanlig, det vet vi. Det gjelder oss voksne, men i enda høiere grad barna.

Hvor meget skal barna vite om krigen? Det avhenger jo av al- deren, men sikkert er det at særlig de mindre ikke bør høre de detaljer som er i omlop. Store

En hel del flyfabrikker var målet for angrepene. En bombe falt i Narviks gater, 40 mennesker blev drept og 100 saret ved angrepene.

Gjenopbygningen av Petsamo.

Siden Finland påny overtok Petsamo har det pågått et intenst rydnings- og oppbygningsarbeide. Foreløbig er det vesentlig militæ- re som driver arbeidet.

Trafikken på havnen er ganske livlig. Forleden lå der således hele seks lastebiler. Foruten Finnlands egen, går vissnok og- så noe av Sveriges import over Petsamo. Transporten innover landet foregår i svære kolonner av lastebiler.

Finland har nylig kjøpt noen havgående og almindelige sko- ler fra Norge.

Barn leser aviser og hører nyhe- ter i radio, men begge deler er så abstrakte for dem at det ikke be- høver å skade nervene, mens der- imot synet av angst og uro hos deres nærmeste, virker voldsomt på dem.

Alle barn har sikkert best av å holde den vanlige rytmen og bør tilholdes å utføre sine plik- ter hjemme og på skolen. Selv- følgelig må barna ha fått noakti- ge instruksjoner om hvad de skal gjøre, når det går alarm — uan- rett hvor de befinner sig. På det område må det vel være enighet om at det er best for barna at man krever lydighet av dem. Hverken store eller små barn bør være lenge oppe om kveldene. Bli den naturlige døgnrytme øde- lagt, kan barnas nervesystem lett få en knekk som er meget van- skelig å helbrede. Man bør huske at blandt de ulykker som følger efter en krig, er nerve- sammenbrudd og sinns- sykdom.